សុន្ទរកថាគន្លឹះ
របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្ត
ដំណាក់កាលទី ៤ : «គណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម»
នៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ថ្ងៃ ចន្ទ ១៤ រោច, ខែផល្គុន, ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស. ២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២៣

- សម្តេច, ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, សមាជិក, សមាជិកា នៃរាជរដ្ឋាភិបាល;
- ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, ឯកអគ្គរាជទូត, ឯកឧត្តមអគ្គរដ្ឋទូត និង តំណាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍;
- ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី, ថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីរាជការ នៃក្រសួង-ស្ថាប័ន ជាទីមេត្រី!

ថ្ងៃនេះ, ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សក្រៃលែង ដោយបានមកចូលរួមជាអធិបតីក្នុង **«ពិធីប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្ត ដំណាក់កាលទី ៤ : គណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម នៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ»** ដែលជាទិវាប្រវត្តិសាស្ត្រមួយទៀត នៅក្នុងដំណើរការនៃការកែទម្រង់អភិបាលកិច្ចនៅកម្ពុជា ។

ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមនៅកម្ពុជា បាន និង កំពុងបន្តឈានឡើងជាលំដាប់ ឥតឈប់ឈរ នៅលើមាគ៌ាដ៏ត្រឹមត្រូវ និង ប្រកបដោយក្តីសង្ឃឹម ។ ផ្លែផ្កាជាសមិទ្ធផលទទួលបាននាបច្ចុប្បន្ន ដុះចេញពីឫសគល់ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះពីអតីតកាល នោះគឺការបញ្ចប់ជាស្ថាពរនូវសង្គ្រាម និង ការធានាបាននូវសុខសន្តិភាពបរិបូរណ៍ពេញផ្ទៃប្រទេស ។ សន្តិភាពគឺជាបុរេលក្ខខណ្ឌជាសកល និង ជាបរិយាកាសចម្បងមិនអាចខ្វះបាន សម្រាប់ធានាដល់

ដំណើរជីវិតជាប្រក្រតី និង ការរីកចម្រើនឿនលឿនរបស់ប្រទេសជាតិ ក្នុងគ្រប់ផ្នែក, គ្រប់វិស័យ, រួមបញ្ចូលទាំងការផ្តល់ឱកាសដល់ការកែលម្អ ឬ កែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ និង អភិបាលកិច្ច ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងថែមទៀតផងដែរ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ។

ច្បាស់ណាស់ថា, កន្លងមក, យើងមិនបានរង់ចាំទាល់តែទទួលបានសុខសន្តិភាព បរិបូរណ៍ពេញផ្ទៃប្រទេស ទើបចាប់ផ្តើមកិច្ចការកែទម្រង់នោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ, ដោយ តម្កល់ឧត្តមប្រយោជន៍ជាតិ និង ប្រជាជន ជាធំ, យើងបានចាប់ផ្តើមធ្វើការកែទម្រង់លើ គោលនយោបាយរបស់យើង ជាបន្តបន្ទាប់ ដោយផ្តោតលើអាទិភាពបន្ទាន់ទាំងឡាយ ស្របតាមបរិការណ៍ និង កាលៈទេសៈ នៃសម័យកាលនីមួយៗ ចាប់តាំងពីក្រោយការ ដួលរលំនៃរបបប្រល័យពូជសាសន៍មកម៉្លេះ ។ យ៉ាងណាមិញ, សុខសន្តិភាព, ស្ថិរភាពនយោ-បាយ និង ឯកភាពជាតិពេញផ្ទៃប្រទេស, ដែលយើងសម្រេចបានមកដោយលំបាកបំផុត, បានផ្តល់ឱកាសឱ្យយើងអាចកែលម្អ និង ស្ថាបនាបន្ថែមទៀត លើប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច របស់យើង តាមរយៈការរៀបចំការងារកែទម្រង់ជាប្រព័ន្ធ និងក្នុងលក្ខណៈជាកម្មវិធីរយៈ-ពេលវែង ដែលមានការកំណត់ចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយ, មានការបែងចែកជាដំណាក់កាល ប្រកបដោយភាពជាក់ស្តែងនិយម ជាមួយនឹងគោលដៅជាក់លាក់, ព្រមទាំងមានរចនា-សម្ព័ន្ធដឹកនាំ និង មានយន្តការអនុវត្ត ច្បាស់លាស់ ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ បានបង្ហាញអំពីសេចក្តី ក្លាហាន, មហិច្ឆតា និង ឆន្ទៈមោះមុតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា លើការកែទម្រង់ ដោយ តម្រូវទៅតាមបរិបទកម្ពុជា និង ឆ្លើយតបបានតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់កម្ពុជា ប្រកបដោយ មោទនភាព, ប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធភាព ។

ផ្អែកលើសារតារ និង ទស្សនៈវិស័យនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានដាក់ចេញជាបន្ត បន្ទាប់ នូវកម្មវិធីកែទម្រង់ក្នុងលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ឬ ការកែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធរយៈពេលវែង លើវិស័យសំខាន់ៗ សំដៅលើកកម្ពស់គុណភាពនៃប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច ដែលរួមមានចំនួន **៤** គឺ ៖ **កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាម បែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ, កម្មវិធីជាតិកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និង កម្ម-វិធីកែទម្រង់ច្បាប់ និង ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌** ។ ជាមួយនឹងរចនាសម្ព័ន្ធដឹកនាំ, យន្តការអនុវត្ត និង ផែនការសកម្មភាពលម្អិត ច្បាស់លាស់, កម្មវិធីកែទម្រង់នីមួយៗ ទទួលបាននូវការសាទរ និង

ការគាំទ្រយ៉ាងសកម្ម ពីសំណាក់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ពាក់ព័ន្ធនានា រួមបញ្ចូលនូវការផ្តល់ជំនួយ-បច្ចេកទេស និង ហិរញ្ញវត្ថុ ជាបន្តបន្ទាប់, ក្នុងភាពជាដៃគូ, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ការ-គោរពភាពជាម្ចាស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

សម្តេច, ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី !

ឥឡូវនេះ, កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានឈានមកដល់ដំណាក់កាលទី ៤, ដែលជាដំណាក់កាលចុងក្រោយរបស់ខ្លួន, បន្ទាប់ពីត្រូវបានអនុវត្តអស់រយៈពេលជិត ២០ ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំចាំបានថា ខ្ញុំផ្ទាល់បានធ្វើជាអធិបតី ក្នុងពិធីប្រកាសដាក់ចេញនូវដំណាក់កាលទី ១ នៃកម្មវិធីកែទម្រង់នេះ នៅក្នុងអំឡុងខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។ ជាមួយនឹងឆន្ទៈមុតស្រួចឥតរាថយ និង ឥតងាករេ, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានជំរុញអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ដ៏មានសារៈសំខាន់បំផុតមួយនេះ ឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលធំៗ ចំនួន ៣ រួមមាន ៖

- **ដំណាក់កាលទី ១** ត្រូវបានអនុវត្ត ពីឆ្នាំ ២០០៤ ដល់ឆ្នាំ ២០០៨ ដែលមានគោលដៅគន្លឹះ សំដៅលើ **ការបង្កើនភាពជឿទុកចិត្តនៃថវិកា**;
- **ដំណាក់កាលទី ២** ត្រូវបានអនុវត្ត ពីឆ្នាំ ២០០៩ ដល់ឆ្នាំ ២០១៥ ដែលមានគោលដៅគន្លឹះ សំដៅលើ **ការបង្កើនគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ**; និង
- **ដំណាក់កាលទី ៣** ត្រូវបានអនុវត្ត ពីឆ្នាំ ២០១៦ ដល់ឆ្នាំ ២០២២ ដែលមានគោលដៅគន្លឹះ សំដៅលើ **ការបង្កើនការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោល-នយោបាយ** ។

ដំណាក់កាលទី ៤ ដែលយើងកំពុងប្រកាសដាក់ឱ្យចាប់ផ្តើមអនុវត្តនាពេលនេះ ត្រូវបានគ្រោងចាប់អនុវត្ត ពីឆ្នាំ ២០២៣ នេះ រហូតដល់ឆ្នាំ ២០២៧ ដែលមានគោលដៅគន្លឹះសំដៅលើ **ការបង្កើនគណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម** ។

ជារួម, ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងរយៈពេលប្រមាណ ២០ ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ បានបង្កើតសមិទ្ធផលជាប្រវត្តិសាស្ត្រជាច្រើននៅកម្ពុជា, ទាំងសមិទ្ធផលក្នុងការកែលម្អអភិបាលកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ទាំងសមិទ្ធផលក្នុងទិដ្ឋ-ភាពនៃការរីកចម្រើនផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច របស់កម្ពុជា ។ ជាការពិត, ការរីកចម្រើនផ្នែក

សេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងស្អិតល្មួតជាមួយនឹងសមិទ្ធកម្មនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឬ ថវិកាជាតិ ។ នៅឆ្នាំ ២០០៣, មុនការចាប់ផ្ដើមអនុវត្តកម្មវិធីកែ-ទម្រង់នេះ, ចំណូលថវិកាជាតិសរុប មានប្រមាណតែ ១ ៨២១ ប៊ីលាន រៀលប៉ុណ្ណោះ; រីឯចំណាយថវិកាជាតិ មានប្រមាណ ២ ៩៩៤ ប៊ីលានរៀល ។ រយៈពេល ២០ ឆ្នាំក្រោយ, ចំណូលថវិកាជាតិ ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថា នឹងមានរហូតដល់ ៣២ ៩៣៦ ប៊ីលានរៀលឯណោះ, រីឯចំណាយថវិកាជាតិសរុប មានប្រមាណ ៤១ ៥៣៧ ប៊ីលានរៀល ។ សូចនាករសមិទ្ធកម្មដ៏ល្អប្រសើរនេះ គឺជាឃ្នាស់សេដ្ឋកិច្ចដ៏សំខាន់បំផុតមួយ ដែលធ្វើឱ្យកម្ពុជាទទួលបានកំណើន និង បន្តស្ថិរភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ជាបន្តបន្ទាប់ រហូតដល់សម្រេចបាននូវចំណាត់ថ្នាក់ជា **ប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប** នៅឆ្នាំ ២០១៥ និង កំពុងបោះជំហានប្រកបដោយភាពជឿជាក់ ទៅកាន់ឋានៈជា **ប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់** នៅឆ្នាំ ២០៣០ និង ជា **ប្រទេសមានចំណូលកម្រិតខ្ពស់** នៅឆ្នាំ ២០៥០ ។

សមិទ្ធកម្មដ៏ប្រសើរនេះ ក៏បានផ្ដល់លទ្ធភាពកាន់តែខ្ពស់ ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការ-លើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ក៏ដូចជាលើកកម្ពស់ជីវភាព និង គុណភាពរបស់មន្ត្រីរាជការ, ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពស្ថាប័នសាធារណៈ, និង បម្រើសេវាសាធា-រណៈជូនប្រជាពលរដ្ឋ បានកាន់តែល្អឡើង តាមរយៈអាទិភាពចំនួន ៤ នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ គឺ : **មនុស្ស, ផ្លូវ, ទឹក និង ភ្លើង** ដែលសំដៅដល់ការកសាង និង ការ-អភិវឌ្ឍឥតឈប់ឈរ នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ទាំងរូបវន្ត និង មិនមែនរូបវន្ត, លើគ្រប់វិស័យ ។ រីតែតែសំខាន់ជាងនេះ, សមិទ្ធផលទាំងអស់នេះ គឺជាកត្តារួមចំណែកដ៏ធំធេង ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជា ដែលមានការធ្លាក់ចុះជាលំដាប់ ។

លើសពីនេះ, សុខភាពដ៏ល្អប្រសើរនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈកម្ពុជា ក៏បានធ្វើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលមានថវិកាសន្សំគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាជាយថាហេតុទាំងឡាយ នាគ្រាកន្លងទៅ ជាអាទិ៍ ៖ ការឆ្លើយតបនឹងស្ថានភាពមិនអំណោយផល បង្កឡើងដោយវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសកលលោក ក៏ដូចជាការឆ្លើយតបនឹងគ្រោះមហន្តរាយ និង គ្រោះធម្មជាតិផ្សេងៗ ដែលមិនអាចស្មានទុកជាមុនបាន ។ ជាក់ស្ដែង, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

ខ្ពស់ នូវវិបត្តិសុខុមាលភាព, សង្គម និង សេដ្ឋកិច្ច ដែលបណ្តាលមកពីការរីករាលដាលជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ រហូតកម្ពុជាត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងកម្រិតសកលលោកថា ជាប្រទេសគ្រប់គ្រងជំងឺកូវីដ-១៩ បានយ៉ាងល្អ និង ជាប្រទេសស្ទុះងើបឡើងវិញពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានយ៉ាងរហ័ស ។

រឹតតែសំខាន់ថែមទៀត, ក្នុងបុព្វហេតុឯករាជ្យ និង អធិបតេយ្យជាតិ, សមិទ្ធកម្មដ៏ល្អនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានពង្រឹងឱ្យកាន់តែមាំមួនឡើង នូវភាពជាម្ចាស់ និង តួនាទីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការទទួលខុសត្រូវលើជោគវាសនារបស់ប្រទេសជាតិ ដោយបានកាត់បន្ថយការពឹងពាក់លើការខ្ចីពីក្រៅប្រទេស ដែលបច្ចុប្បន្ន ការខ្ចីពីក្រៅប្រទេសប្រចាំឆ្នាំ មានទំហំមិនស្មើនឹង ២០ ភាគរយនៃថវិកាជាតិសរុបនោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ, នៅក្នុងអតីតកាល ៣០ ឆ្នាំមុន, ចំណូលក្នុងស្រុកដែលយើងរកបានដោយខ្លួនឯង មានត្រឹមប្រមាណមួយភាគបីនៃថវិកាជាតិសរុប តែប៉ុណ្ណោះ, បានន័យថា តម្រូវការប្រមាណពីរភាគបីនៃថវិកាជាតិ ត្រូវបានដោះស្រាយដោយប្រភពធនធានជាជំនួយហិរញ្ញវត្ថុពីក្រៅប្រទេស ។ នេះ គឺជាលទ្ធផលជាក់ស្តែងដែលយើងសម្រេចបានស្របតាមគោលជំហរដឹកនាំ ដែលខ្ញុំបានប្រកាសជាសាធារណៈ នាពេលកន្លងទៅ គឺ ៖ **«កែ-ទម្រង់-រស់, មិនកែទម្រង់-ស្លាប់»** ។ ទស្សនៈដឹកនាំនេះ, រួមជាមួយនឹងសមិទ្ធផលជាក់ស្តែងនៃកិច្ចការកែទម្រង់, បានធ្វើឱ្យក្តីរំពឹងទុកលើការកសាងប្រជាជាតិរបស់យើង ដែលត្រូវបានចារឹកទុកក្នុងបុព្វកថានៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ ១៩៩៣ ក្លាយទៅជាការពិត នោះគឺ ៖ **«ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះវាសនាអនាគតជាតិ ឱ្យបានឈានឡើងរីកចម្រើនលូតលាស់សម្បូររុង-រឿង ជានិច្ចនិរន្តរ៍»** និង ប្រែក្លាយកម្ពុជា ឱ្យទៅជា **«កោះសន្តិភាព»** យ៉ាងពិតប្រាកដ ។

សន្តិភាព និង វិបុលភាពសង្គម, ដែលកំពុងតែផ្តល់មនុញ្ញផលដល់យើងទាំងអស់គ្នានាបច្ចុប្បន្ននេះ, បានធ្វើឱ្យយើងមានមោទនភាពជាតិយ៉ាងក្រៃលែង និង មានការជឿជាក់កាន់តែរឹងមាំថា **«ខ្មែរពិតជាអាចធ្វើបាន»** ។ ប៉ុន្តែ, ច្បាស់ណាស់ថា, យើងក៏មិនត្រូវស្កប់ស្កល់ ឬ លង់លក់នៅក្នុងជោគជ័យបច្ចុប្បន្នដែរ ។ ផ្ទុយទៅវិញ, យើងត្រូវប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រ និង ដកស្រង់ពិសោធន៍ ពីការអនុវត្ត និង បណ្តាបញ្ហាប្រឈមនាពេលកន្លងទៅ ដើម្បីបោះជំហានទៅដំណាក់កាលថ្មីជាបន្តទៀត ជាមួយនឹងមហិច្ឆតាបែបប្រាកដនិយម និង

មិនបង្អង់រង់ចាំ ។ ប្រការនេះ មានន័យថា យើងត្រូវវាយតម្លៃឱ្យចំសកម្មភាពជាអាទិភាព ដែលយើងត្រូវធ្វើជាបន្ទាន់ និង អាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីឆ្លើយតបឱ្យចំសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និង ឱ្យសម្រេចបានលទ្ធផលកាន់តែប្រសើរ និង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់តាមការរំពឹងទុក ស្របពេលដែលយើងត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ លើកត្តាបរិបទ និង កត្តាបរិស្ថានគ្រប់ដណ្តប់ជារួមផងដែរ ដើម្បីជានាន្ទូវការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ឱ្យបានក្នុងក្រមិតជាអតិបរមា ។

សម្តេច, ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី !

នៅក្នុងគោលដៅនៃ «**ការពង្រឹងគណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម**» នេះ ដែលសំដៅទៅដល់ការទទួលខុសត្រូវផ្អែកលើលទ្ធផល, ការកែទម្រង់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានឈានចូលមកដល់ដំណាក់កាលយុទ្ធសាស្ត្រកម្រិតខ្ពស់ ដែលជាគោលដៅដ៏ចម្បងរបស់យើង នោះគឺ ការប្រែប្រួលជាសារវន្តផ្នែកគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រអាទិ-ភាព ដែលសំដៅដល់ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព, គុណភាព និង ការទទួលខុសត្រូវ លើលទ្ធផលនៃការអនុវត្តរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ និង មន្ត្រីរាជការ ក្នុងក្របខណ្ឌរាជរដ្ឋាភិបាលទាំង-មូល ។ ក្នុងន័យនេះ, សម្រាប់កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, ជាមួយនឹងការ-ទទួលបាននូវការផ្ទេរសិទ្ធិអំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន, ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗ នឹងត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ លើការប្រើប្រាស់ថវិកាឱ្យបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង សក្តិសិទ្ធិភាព ព្រមទាំងចំគោលដៅកំណត់, ពោលគឺ, ម្ខាង, ត្រូវទទួលខុស-ត្រូវលើការសម្រេចឱ្យបាន នូវគោលបំណងគោលនយោបាយ, បេសកកម្ម និង សូចនាករលទ្ធផលរំពឹងទុករបស់ខ្លួន អនុលោមតាមគោលការណ៍នៃ «**ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយ**»; និងម្ខាងទៀត, ត្រូវទទួលខុសត្រូវយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់លើការប្រើ-ប្រាស់ថវិកាដែលត្រូវបានអនុម័តផ្តល់ជូន ឱ្យបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, តម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ព្រមទាំងធានាបាននូវ «**តម្លៃនៃលុយ**» ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃការគ្រប់-គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ជាធរមាន ។

ក្នុងស្មារតីបន្តជំរុញអនុវត្តដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃកម្មវិធីកែទម្រង់នេះ ឱ្យសម្រេចបានជោគជ័យតាមការគ្រោងទុក, ខ្ញុំសូមផ្តល់អនុសាសន៍គន្លឹះមួយចំនួន សម្រាប់ថ្នាក់ដឹកនាំ

និង មន្ត្រីរាជការ នៃគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលជាតួអង្គនិម្មាបនករ និង ប្រតិបត្តិករ នៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដូចខាងក្រោម ៖

ទី១. **ត្រូវបង្កើនភាពជាម្ចាស់ក្នុងការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន** ដោយរដ្ឋមន្ត្រី និង ប្រធានស្ថាប័ន ត្រូវជំរុញអនុវត្តប្រកប-ដោយភាពជាម្ចាស់ នូវកិច្ចការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ទៅតាមគោលការណ៍រួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងការសម្រេចបាន នូវគោលបំណង និង បេសក-កម្មរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ជូន ។ អាស្រ័យនេះ, គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ ត្រូវចាត់ទុកការងារគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ជាការងារដែលត្រូវតាមដានការអនុវត្ត ជាប្រចាំ ។ ការកែទម្រង់ ត្រូវផ្តើមចេញជាសំខាន់ពីការពង្រឹងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និង ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ដោយផ្តោតទៅលើការសម្រេចនូវលទ្ធផល ស្របគ្នានឹងការពង្រឹងសមត្ថភាព ធនធាន មន្ត្រីរាជការនៅក្រោមឱវាទ ។

ទី២. **ត្រូវផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ដល់ការត្រៀមរៀបចំគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីធានាឱ្យបាន នូវ «ការអនុវត្តជាមូលដ្ឋាន» នូវ ថវិកាព័ត៌មានសមិទ្ធិកម្ម យ៉ាងយូរនៅឆ្នាំ ២០២៦ ខាងមុខ** ស្របតាមគោលដៅកំណត់នៃ **«យុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែ-ទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកាជាតិ»** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ច្បាស់ណាស់ថា ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកាជាតិ គឺជាស្នូលនៃការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដោយសារ ថវិកា គឺជាឧបករណ៍គន្លឹះសម្រាប់រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសនីមួយៗ ប្រើ-ប្រាស់ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ តាមរយៈ ការ-ប្រមែប្រមូលធនធានរបស់ជាតិ ប្រកបដោយចីរភាព និង ការវិភាជធនធាន ទាំងនោះ បម្រើឱ្យការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

ទី៣. **ត្រូវបន្តពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួល, សង្គតិភាព និង ភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា រវាងកម្មវិធីកែទម្រង់សំខាន់ៗទាំងឡាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល,** ពិសេស គឺកម្មវិធីកែទម្រង់ **៣ បូក ១** ស្របតាមឯកសារ **«ចក្ខុវិស័យ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីសុខ-ដុមនីយកម្មការកែទម្រង់ ៣ បូក ១ នៃរាជរដ្ឋាភិបាល»** ដែលខ្ញុំបានសម្រេចដាក់

ឱ្យអនុវត្ត នាពេលថ្មីៗកន្លងទៅ ។ អភិបាលកិច្ចល្អ ត្រូវការសមាសធាតុសំខាន់ទាំងបួន ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការកែទម្រង់ ៣ បូក ១ នេះ ពោលគឺ ៖ (១). ការគ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង សក្តិសិទ្ធភាព; (២). ធនធានមនុស្ស និង ស្ថាប័នសាធារណៈ ប្រកបដោយគុណភាព, ភាពស្អាតស្អំ និង សមត្ថភាព; (៣). ការកំណត់បែងចែកមុខងារ ច្បាស់លាស់, ការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាច ត្រឹមត្រូវ និង ការសម្របសម្រួលអនុវត្តមុខងារ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព; និង (៤). ប្រព័ន្ធច្បាប់ និង យុត្តិធម៌ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ក្នុងន័យនេះ, យើងពិតជាមានតម្រូវការចាំបាច់ ក្នុងការធានានូវសុខដុមភាព, សង្គតិភាព, ភាពប្រទាក់ក្រឡា និង ការបំពេញគ្នាទៅវិញទៅមក នៃក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធីកែទម្រង់ ៣ បូក ១ នេះ ។

ទី៤. **ត្រូវបន្តជំរុញឱ្យបានរីកចម្រើននូវវិស័យឌីជីថល** ស្របតាមក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១-២០៣៥ ដោយបន្ស៊ី និង ប្រទាក់ក្រឡាគ្នា ជាមួយនឹងកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក៏ដូចជាជាមួយកម្មវិធីកែទម្រង់ផ្សេងទៀតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ទី៥. **ត្រូវបន្តប្រកាន់ខ្ជាប់នូវ អភិក្រមការងារ «ឆ្លុះកញ្ចក់, ងូតទឹក, ដុសក្អែល, ព្យាបាល និង វះកាត់»** ដែលជាអភិក្រមកែទម្រង់របស់មន្ត្រីរាជការ និង ថ្នាក់ដឹកនាំនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន ក្នុងគ្រប់កម្រិត, ទាំងកម្រិតបច្ចេកទេស, កម្រិតគ្រប់គ្រង និង កម្រិតដឹកនាំ, ក្នុងស្មារតីភ្ញាក់រលឹក, កែលម្អ និង បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារ, ទាំងក្នុងក្របខណ្ឌនៃការបំពេញការងារជាបុគ្គល ក៏ដូចជាការបំពេញការងារជាក្រុម ។

ទី៦. **ត្រូវផ្តល់សារៈសំខាន់លើការពង្រឹង «ភាពជាអ្នកដឹកនាំ» នៅគ្រប់កម្រិត** និង ជាពិសេស **«ក្នុងកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំ»** នៅក្នុងស្ថាប័ន និង អង្គភាព ពីព្រោះនេះ គឺជាកត្តាចម្បងដែលកំណត់នូវភាពជោគជ័យនៃការងារ នៅក្នុងគ្រប់អង្គភាព និង ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ទាំងសាធារណៈ និង ឯកជន ។

ទី៧. **ត្រូវប្រកាន់យកគោលការណ៍ «គុណភាព, សមត្ថភាព និង គុណាធិបតេយ្យ» ជាវប្បធម៌ការងារ, ពិសេស នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ។** ប្រការនេះ

សំដៅដល់ភាពចាំបាច់ក្នុងការផ្តល់នូវឱកាស និង ការលើកទឹកចិត្ត, ទាំងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និង មិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ, ប្រកបដោយសមធម៌ និង យុត្តិធម៌, ជូនដល់មន្ត្រី-បុគ្គលិកគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ដោយផ្អែកលើគុណសម្បត្តិ ស្របតាមគុណវុឌ្ឍិ, បទពិសោធន៍, សមត្ថភាព, ឆន្ទៈ និង វិន័យ ក្នុងការបំពេញការងារ ។ គោលការណ៍នេះ ត្រូវអនុវត្តមិនត្រឹមតែក្នុងក្របខណ្ឌនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាត្រូវតែក្លាយទៅជាគោលការណ៍អាទិភាពមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់ពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និង សមត្ថភាពស្ថាប័ន នៅគ្រប់កម្រិត ។

ទី៨. **ត្រូវពង្រឹងយន្តការ «តាមដាន, ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ» នៅគ្រប់កម្រិត និងឱ្យបានទូលំទូលាយ, ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ** សម្រាប់ជាឧបករណ៍ ដើម្បីកំណត់ចំណុចខ្លាំង, ចំណុចខ្សោយ, បញ្ហាប្រឈម និង កាលានុវត្តភាព នៃរាល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពការងារ ។ ម្យ៉ាងទៀត, យន្តការនេះក៏ជាមធ្យោបាយដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់ចូលរួមពង្រឹង **«គណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម»** ផងដែរ ។

សម្តេច, ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី !

ខ្ញុំពិតជាមានមោទនភាពខ្ពស់ ចំពោះការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងរយៈពេល ២០ ឆ្នាំកន្លងទៅ ដែលតាមរយៈនេះ យើងអាចកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះ តាមដំណាក់កាលនីមួយៗ និង អាចឈានមកដល់ដំណាក់កាលចុងក្រោយនេះបានដោយជោគជ័យយ៉ាងប្រចក្ស ។

ជាការពិត,លទ្ធផល, សមិទ្ធផល និង វឌ្ឍនភាព ដែលសម្រេចបានមកដល់ពេលនេះពិតជាមិនអាចកាត់ផ្តាច់បានឡើយ ពីការចូលរួមចំណែករបស់គ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់ក្នុងជួររាជរដ្ឋាភិបាល, ទោះដោយផ្ទាល់ក្តី ឬ ដោយប្រយោលក្តី ។ ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល, ខ្ញុំសូមយកឱកាសនេះ សម្តែងនូវការវាយតម្លៃខ្ពស់ ជូនដល់គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ ដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៤ មក, ជាពិសេស ថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីទាំងឡាយ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធតាំងពីដំបូងរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន ។

ជាមួយគ្នានេះ, ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះ **ឯកឧត្តមអគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី, **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ** និង ជា**ប្រធានគណកម្មាធិការដឹកនាំការងារកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ** ដែលបានដឹកនាំផ្ទាល់ និង ជាប់លាប់ តាំងពីដើមទី លើការងារនេះ ប្រកបដោយភាពជាអ្នកដឹកនាំ និង វិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ ។ ខ្ញុំក៏សូមកោតសរសើរដោយស្មោះ ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីរាជការទាំង-អស់នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ដូចជាគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលបានចូលរួមអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់នេះ ប្រកបដោយភាពអត់ធ្មត់ និង ភាពជាម្ចាស់ ។ បន្ថែមលើនេះ, ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដល់បណ្ដាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយ ដែលតែងតែបានគាំទ្រ, ទាំងជាជំនួយបច្ចេកទេស និង ទាំងជាជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ, ជាបន្តបន្ទាប់, តាំងពីដំណាក់-កាលទី ១ រហូតមកដល់ដំណាក់កាលទី ៤ ដែលជាដំណាក់កាលចុងក្រោយនេះ ។

ជាទីបញ្ចប់, ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា, ខ្ញុំសូមផ្ដាំផ្ញើ និង ជំរុញ, ជាថ្មីម្ដងទៀត, ឱ្យគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ បន្តសកម្មចូលរួមអនុវត្ត តាមបេសកកម្ម, មុខងារ, កម្មវិធីការងារ និង គណនេយ្យភាពរបស់ខ្លួន ប្រកបដោយភាពជាម្ចាស់ និង ឆន្ទៈកែទម្រង់មោះមុត នៅក្នុងកម្មវិធីកែទម្រង់នេះ ដូចត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងឯកសារ «**ចក្ខុវិស័យ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ស្ដីពីកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ-ដំណាក់កាលទី ៤**» ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ដំណាក់កាលទី ៤ នឹងត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យ ជាមួយនឹងការដកស្រង់នូវមេរៀន និង ពិសោធន៍ល្អៗ ព្រមទាំងការតាមដាន, ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីរួមគ្នាដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និង ជម្នះនូវឧបសគ្គផងទាំងពួង ប្រកបដោយស្មារតីសាមគ្គី, កិច្ចសហការ និង ការសម្របសម្រួលខ្ពស់ ក្នុងគោលបំណងសម្រេចឱ្យបាននូវចក្ខុវិស័យ **កសាងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈកម្ពុជាឱ្យឆ្លើយតបទៅតាមស្តង់ដា និង ឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ** ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការ នូវ **ដំណាក់កាលទី ៤ ៖ «ការ-ពង្រឹងគណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម» នៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ** ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ៕

សូមអរគុណ !